

Národní filmový archiv

CZ610000130

inventář

archivní pomůcka č. 148

NAD č. 83

Novotný Vladimír (1914-1997)

1918-1997

Zpracoval:
Jaroslav Štuller

Hradištko 2014

I. Dějiny původce archivního souboru

Identifikátor INTERPI: bude doplněn po vytvoření databáze INTERPI

Preferovaná forma jména: Novotný Vladimír.

Typ preferované formy jména: jméno, pod nímž je entita nejvíce známá, úřední jméno.

Variantní/paralelní formy jména: Novotný V. (zkratková podoba přezdívky).

Datum narození: 1914-10-17.

Místo narození: Tábor (Rakousko-Uhersko); identifikátor INTERPI: bude doplněn po vytvoření databáze INTERPI

Datum úmrtí: 1997-04-14.

Místo úmrtí: Praha (Česko); identifikátor INTERPI: bude doplněn po vytvoření databáze INTERPI

Datace působení původce: -

Stručná charakteristika: filmový kameraman, specialista na animovaný film a trikové scény

Životopis: Vladimír Novotný se narodil 17. 10. 1914 v rodině obchodníka střížním zbožím Františka Novotného (pocházel z Rosovic u Dobříše) a Heleny, roz. Štětinové (z rodiny tábořského restaurátéra). Vyrůstal se starším bratrem Antonínem (15. března 1913 - 24. dubna 2005), pozdějším hercem a výzkumníkem – Dr. Ing. chemie. V Táboře chodil do obecné i měšťanské školy, koncem dvacátých let 20. století se rodina přestěhovala do Prahy. Zde se jako sedmnáctiletý student zúčastnil (1931) spolu s Antonínem filmového výběru pro kompars v Innemannově a Vančurovém dramatu *Před maturitou* – v němž si pak zahrál maličkou roli jednoho z asi 25 studentů. Antonín v konkurzu na malou roli studenta obstál natolik, že potom ve filmu hrál hlavní roli. Kromě této zkušenosti si Vladimír Novotný zahrál ještě ve čtyřech snímcích malé role – vojína v dalším Innemannově melodramatu *Písničkář* (1932), nezaměstnaného v *Matce Kráčmerce* (1934) Vladimíra Slavínského a rovněž kameramana v české a německé verzi Fričovy komedie *Hrdina jedné noci* (1935). Již v roce 1933 se stal pomocníkem kameramanů Karla Degla (*Sedmá velmoc*) a Václava Vícha (1933-1936). Během prezenční vojenské služby natáčel s vynikajícím fotografem a filmařem Jiřím Jeníčkem filmy z vojenského prostředí (př. *Naše armáda* či *Vojáci*

v horách). V roce 1934 začal ve Vojenském technickém ústavu s animací titulků a grafů a v roce 1935 založil spolu s Josefem Váchou vlastní ateliér filmových triků – *Afit*, v němž byly natáčeny titulky a různé trikové záběry pro mnoho českých předválečných filmů. Za okupace převzal tento ateliér R. Dillenz a firma Pragfilm, pokoušející se o výrobu kreslených filmů. Novotný zde pracoval na kresleném filmu *Svatba v korálovém moři*. Po válce spolupracoval s Jiřím Trnkou na animovaných filmech (*Pérák a SS*, *Míša Kulička*, *Špalíček*, *Slovenské ráno*), sám také natáčel různé krátké dokumenty a kulturní snímky (*Mládí*, *Krkolonná jízda*) a v letech 1947-1948 byl asistentem kameramana Jana Rotha.

U hraného filmu začínal jako druhý kameraman (*Podobizna*, *Polibek ze stadionu*), ale pak se dostal k samostatné kameře. V roce 1951 spolupracoval jako kameraman s režisérem Pavlem Blumenfeldem na filmu *Malý partyzán*. Svoji kameramanskou techniku, nápady a styl realizoval u režisérů Miloše Makovce (*Velké dobrodružství*, *Ztracenci*), Jiřího Krejčíka (*Nad námi svítá*, *Frona*, *Morálka paní Dulské*, *O věcech nadpřirozených*, *Probuzení*), Jiřího Sequense (*Olovený chléb*), Jiřího Weisse (*Hra o život*), Vladimíra Vlčka (první český širokoúhlý film *V Prouděch*), Elmara Klose a Jána Kadára (*Obchod na korze* – vyznamenaný cenou Americké Akademie Oscar) či Václava Vorlíčka (*Dívka na koštěti*, *Jak utopit Dr. Mráčka aneb Konec vodníků v Čechách*). S režisérem Oldřichem Lipským natočil řadu filmů (*Vzorný kinematograf Haška Jaroslava*, *Muž z prvního století*, *Happy End*, *Šest medvědů s cibulkou* nebo *Tři chlapi na cestách*), za westernovou parodii *Limonádový Joe aneb Koňská opera* získal Zvláštní cenu poroty Stříbrná mušle a Zvláštní uznání FIPRESCI na MFF v San Sebastianu.

Jako trikový kameraman dovedl v zaostalých podmínkách pomocí obyčejných zrcadel a optických klamů udělat úplně „zázraky“. Své jednodušší triky použil v těchto filmech: *Strakonický dudák*, *Byl jednou jeden král*, *Limonádový Joe aneb Koňská opera*, *Monstrum z galaxie Arkana*, *Sůl nad zlato*, *Tři veteráni*, *Rumburak* či *Kam doskáče ranní ptáče*. Diváky udivil dvojnickými snímky ve Fričově komedii *Císařův pekař* a *Pekařův císař*, pohyblivou glorií nad hlavou Ladislava Peška v povídce *Glorie* z triptychu Maxe Friče *O věcech nadpřirozených*, více jak sty triky v Lipského komedii *Muž z prvního století*, ožvlou hlavou Jana Hrušínského ve Vorlíčkově dětské komedii *Dívka na koštěti*, cestováním Miloše Kopeckého a Libuše Šafránkové skrz malé umyvadlo a proměnou herců (Miloš Kopecký, Libuše Šafránková, Jaromír Hanzlík) v ryby v další Vorlíčkově komedii

Jak utopit Dr. Mráčka aneb Konec vodníků v Čechách či oživými trpaslíky v dětském filmu - *Ať žijí duchové!*.

Novotný spolupracoval jako kameraman také s televizí (TV inscenace *Autorevue*, *Psícci lorda Carletona* apod. a Vorlíčkův seriál *Arabela* z let 1979-1980). Dokonce měl patentován způsob a zařízení pro přenos stereoskopických televizních obrazů, který byl předveden také na Mezinárodním televizním festivalu v Praze v roce 1965. Čile spolupracoval se slavnou Laternou magikou a roku 1955 se spolupodílel na československém pokusu o plastické kino.

Od roku 1952 byl činný jako pedagog na pražské FAMU (vedl pedagogický dozor nad krátkými snímky Studia FAMU *Červené tulipány*, *Vianočný dar*, *Hastrman*, *Hotel Pokrok*, *Matúš*, *Schůzka o půl čtvrté*, *Tajemství písma*, *Noční návštěva*, *Děšť padá shora* aj.).

Jeho práce byla vyznamenána Národní cenou (1949) za krátký film *Slovenské ráno*, Uměleckou prémie (1952) za životopisné drama *Velké dobrodružství* a vyznamenáním Za vynikající práci (1955). Zvláštní cenu za kameru získal na filmové soutěži VI. MFMS v Moskvě v roce 1957 za film *Ztracenci* (1956). Cenu MNV Gottwaldov (1977) obdržel za film *Ať žijí duchové!* (mimořádný přínos trikové složky filmu). Cenu za celoživotní dílo mu udělila 21. ledna 1996 Asociace českých kameramanů (AČK). Vladimír Novotný zemřel 14. dubna 1997.

Filmografie – herec, II. kamera, autor námětu, scenárista, kameraman, vizuální efekty, trikové snímky, spolupráce, odborný poradce.

Herec:

1932	Před maturitou – student
Písničkář – voják
1933	Záhada modrého pokoje – policista v civilu
1934	Matka Kráčmerka – nezaměstnaný s novinami
1935	Hrdina jedné noci – asistent kameramana
1986	Velká filmová loupež – výčepní v restauraci

II kamera:

1948	Polibek ze stadionu
Podobizna |
|------|----------------------------------|

Autor námětu:

1947	Premiéra

Scenárista:

1947	Premiéra

Kameraman:

- 1934 Kouzlo lyží a hor
1937 Československá armáda
1938 Vojáci v horách
1943 Vánoce
1944 Svatba v korálovém moři
1945 Vlast vítá (II. část)
1947 Premiéra
Špalíček
Míša Kulička
Kapsáři
Smrtící zvuk
Věstonické mystérium
1948 Jeden, tisíc, milión
Vítězný lid
1949 Dovolená na sněhu
Řecký boj
Píseň o sletu
Píseň o sletu II.
Slovenské ráno
Valašské tance
Železné město
Zavazujeme se
1950 Horký provoz
Hutní doprava
Mistr třeboňský
Upínání na soustruh
1951 Malý partyzán
Naše dovolená
Přehlídka
30 let Komunistické strany Československa
1952 Velké dobrodružství
Proměny vzdušného moře
1953 Nad námi svítá
1954 Frona
Kuťásek a Kutilka jak ráno vstávají
Olověný chléb
1955 Červený mak
Rudý mák
Rošického memoriál 1955
Plastické ukázky z I. CS
Návštěva v Zoo
1956 Hra o život
Vzorný kinematograf Haška Jaroslava
Spartakiáda
Sváteční den
1957 Ztracenci
1958 Morálka paní Dulské
O věcech nadpřirozených
V proudech – La Liberté surveillée
1960 Probuzení

- Mládí
- 1961 Pohled do očí
- 1962 Muž z prvního století
Oranžový měsíc
Krkolomná jízda
- 1964 Limonádový Joe aneb Koňská opera
- 1965 Obchod na korze
- 1966 Autorevue
- 1967 Happy end
- 1969 Těch několik dnů – A quelques prés
- 1971 Touha zvaná Anada
- 1972 Dívka na koštěti
6 medvědů s Cibulkou
Půlnoční dezertéři
- 1973 Tři chlapi na cestách
- 1975 Jak utopit dr. Mráčka aneb Konec vodníků v Čechách

Spolupráce:

- 1952 Červené tulipány – ped. vedení
- 1953 Matúš – ped. vedení
Nejšťastnější člověk na světě – ped. vedení
Vianočný dar
- 1955 Hastrman – ped. vedení
- 1956 Hotel pokrok – ped. vedení
- 1957 Než se rozhrne opona – ped. vedení
Schůzka na slepo
- 1958 Déšť padá shora – ped. vedení
Linka 515 – 42 – ped. vedení
Noční návštěva – ped. vedení
Pohádka o kouzelné písňalce – ped. vedení
Rodiče – ped. vedení
Tajemství písma – ped. vedení

Trikové snímky:

- 1955 Strakonický dudák
Byl jednou jeden král
- 1962 Muž z prvního století
- 1964 Limonádový Joe aneb Koňská opera
- 1972 Dívka na koštěti
- 1977 Ať žijí duchové!
- 1982 Monstrum z galaxie Arkana
Sůl nad zlato
- 1983 Lítající Čestmír
- 1984 Tři veteráni
- 1985 Rumburak
- 1987 Kam doskáče ranní ptáče

Autor záznamu: Štuller Jaroslav; identifikátor INTERPI: bude doplněn po vytvoření databáze INTERPI

Informační prameny:

- Bartošková, Šárka. Filmové profily: Českoslovenští scénáristé, režiséři, kameramani, hudební skladatelé a architekti hraných filmů. Praha: Československý filmový ústav, 1986.
- Havelka, Jiří. Kdo byl Kdo v československém filmu před r. 1945. Praha: Československý filmový ústav, 1979, s. 183.
- Tomeš, Josef a kol. Český biografický slovník XX. století, II. svazek. Praha: Paseka, 1999 s. 477-478.
- Český hraný film II 1930-1945. Praha: NFA, 1998.
- Český hraný film III 1945-1960. Praha: NFA, 2001.
- Český hraný film IV 1961-1970. Praha: NFA, 2004.
- Český hraný film V 1971-1980. Praha: NFA, 2007.
- Český hraný film VI 1981-1993. Praha: NFA, 2010.
- Baran, Ludvík et Šofr, Jaromír. Česká kameramanská škola, 2004, s. 16-20. Dostupné online: <<https://www.famu.cz/docs/O2Kamera.pdf>>, [11.6.2014].

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny archivního souboru: Archiválie byly před převzetím do archivu uloženy u původce Vladimíra Novotného. Z dochovaného torza pozůstalosti nelze v úplnosti zjistit, zda a jak byly dokumenty před převzetím do archivu tříděny. Archivní soubor byl v roce 2014 zpracován a inventarizován a vznikla archivní pomůcka typu inventář č. 147 s názvem Novotný Vladimír (1914-1997).

Přímý zdroj akvizice: Torzo pozůstalosti po Vladimírovi Novotném získal Národní filmový archiv 27. 11. 1996 darem přímo od původce.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Archivní charakteristika archivního souboru: viz II. Dějiny archivního souboru.

Způsob uspořádání: Ke zpracování osobní pozůstalosti bylo přikročeno 18 let po jejím získání. Při pořádání fondu bylo zvoleno standardní pořádací schéma NFA pro osobní pozůstalosti:

1. Životopisný materiál

- 1.1 Osobní doklady, diplomy, ceny, legitimace, vysvědčení
- 1.2 Studijní a odborná příprava (školní sešity, záznamy vysokoškolských přednášek, apod.)
- 1.3 Autobiografie, paměti, deníky, poznámkové sešity
- 1.4 Hospodářské a majetkové záležitosti původce fondu
- 1.5 Zdravotní stav původce fondu

2. Korespondence

- 2.1 Rodinná

2.2 Osobní:

2.2.1 abecedně podle odesílatelů

2.2.2 dopisy anonymní

2.2.3 dopisy zatím blíže neurčené

2.2.4 koncepty původce fondu neurčeným osobám

2.2.5 dopisy úřadů a institucí

2.2.6 blahopřání k význačným životním jubileím, kondolence
(původcem vyčleněné konvoluty)

3. Odborná, umělecká a literární činnost

3.1 Odborné práce (buď podle oborů nebo chronologicky, při chronologickém řazení nedatované práce abecedně)

3.2 Literární činnost

3.2.1 články, kratší literární útvary, aj.

3.2.2 scénáře, film, libreta a náměty

3.2.3 divadelní a rozhlasové hry, romány

3.3 Umělecká činnost

3.4 Vydavatelská a nakladatelská činnost

3.5 Zlepšovací návrhy, technické projekty, vynálezy apod.

3.6 Referáty, zprávy, úvahy, recenze, posudky, polemiky, aj. (abecedně podle jmen autorů recenzovaných prací, resp. chronologicky)

3.7 Pomocný a studijní přípravný materiál:

3.7.1 filmové náměty – podklady

3.7.2 fotografie z natáčení a z filmů, portréty herců, umělců, negativy

3.7.3 výtvarné návrhy

3.7.4 poznámky, výpisky, výstřižky, sloužící jako podkladový materiál pro práci apod.

3.8 Ostatní materiály související s odbornou činností

4. Veřejná činnost (politická, organizačně – vědecká, pedagogická a jiná); řazeno dle institucí

4.1 Vlastní firma

4.2 Smlouvy na filmy, autorské práva aj.

4.3 Povolení k filmování

4.4 Rozpočty filmů

4.5 Filmové festivaly, kongresy, setkání, soutěže

5. Ilustrační materiál o původci fondu

5.1 Fotografie, vyobrazení

5.2 Vzpomínky, oslavné projevy

5.3 Referáty a recenze o pracích původce fondu

5.4 Bibliografie jeho prací

5.5 Smuteční oznámení, nekrology, proslovy nad rakví

5.6 Varia

6. Písemnosti týkající se rodinných příslušníků

7. Písemnosti cizí provenience

Pravidla zpracování jednotky popisu:

Interní pravidla Národního filmového archivu pro zpracování osobních pozůstalostí z roku 1995. Základní pravidla pro zpracování archiválií z roku 2013.

Budoucí přírůstky: Fond lze považovat za uzavřený a přírůstky se dají očekávat jen výjimečně.

Fyzický stav archivního souboru: Stav zachování fondu z fyzického hlediska je velmi dobrý.

IV. Tematický popis archivního souboru

Podle charakteru dochovaného torza archivních materiálů lze říci, že se jedná především o dokumenty resp. fotografie, které soustředil během svého života sám Vladimír Novotný. Celé torzo materiálů pozůstává ze 39-ti fotografií a dvou perokreseb.

Torzo fondu je pojato jen do jedné hlavní signatury – Ilustrační materiál o původci fondu, jehož časové rozmezí je mezi roky 1918-1973. Ilustrační materiál byl rozdělen do čtyř hlavních skupin. První skupina (1/1/1) se týká portrétních a rodinných fotografií Vladimíra Novotného. V následující skupině jsou obsaženy různé fotografie Vladimíra Novotného s osobnostmi české kinematografie (1/1/2). Nejrozsáhlejší skupinou fondu jsou pracovní fotografie z filmového natáčení (1/1/3), z kterých nejstarší můžeme zařadit k natáčení krátkometrážního filmu *Věstonické mystérium* z roku 1947 (1/1/3/1//1) a nejmladší k natáčení filmu *Tři chlapi na cestách* z roku 1973 (1/1/3/1//13). Poslední skupina obsahuje dvě perokresby Vladimíra Novotného od Jiřího Šlitra (1/1/4).

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Štuller Jaroslav

Datum popisu: 2014.

Prameny a literatura: viz Informační prameny.

Ref. ozn.	Formální název jednotky popisu	Datace vzniku	EJ (počet a druh)	Jazyk	Poř. č.
CZ	Vladimír Novotný	1918-1997	39 fsn 2 kre	čeština	1

ref. ozn.	Obsah	Datace vzniku	EJ (počet a druh)	Ukl. č.	Poř. č.
1	<u>Ilustrační materiál o původci fondu</u>				2
1/1	Fotografie a vyobrazení původce				3
1/1/1	<i>Rodinné</i>				4
1/1/1//1	Portrétní fotografie	1918	2 fsn	k1	5
1/1/1/1	S příbuznými				6
1/1/1/1//1	Vladimír Novotný s bratrem Antonínem + neident. osoby	1918	4 fsn	k1	7
1/1/2	<i>Fotografie Vladimíra Novotného s různými osobnostmi české kinematografie</i>				8
1/1/2//1	Vladimír Novotný, Emil Sirotek a Václav Vorlíček	1940-1990	1 fsn	k1	9
1/1/2//2	Vladimír Novotný a Pavel Taussig	1980-1997	1 fsn	k1	10
1/1/2//3	Vladimír Novotný a Alfréd Radok	1940-1976	1 fsn	k1	11
1/1/2//4	Vladimír Novotný s kameramany Rudolfem Miličem a Václavem Víchem	1940-1966	1 fsn	k1	12
1/1/3	<i>Pracovní fotografie</i>				13
1/1/3//1	Fotografie z Ateliéru filmových triků – Afit	1935-1938	4 fsn	k1	14
1/1/3/1	Pracovní				15

	fotografie z filmového natáčení				
1/1/3/1//1	Fotografie z natáčení krátkometrážního filmu Věstonické mystérium v roce 1947 (rež. Miroslav Hubáček); v klobouku V. N.	1947	1 fsn	k1	16
1/1/3/1//2	Fotografie z natáčení filmu Velké dobrodružství (1952, rež. Miloš Makovec)	1952	2 fsn	k1	17
1/1/3/1//3	Fotografie z natáčení filmu Frona (1954, rež. Jiří Krejčík), V. N. a Otto Lackovič	1954	2 fsn	k1	18
1/1/3/1//4	Fotografie z natáčení prvomájového průvodu – plastický film	1955	1 fsn	k1	19
1/1/3/1//5	Fotografie z natáčení filmu Vzorný kinematograf Haška Jaroslava (1955, rež. Oldřich Lipský); v levém okraji fotografie Oldřich Musil	1955-1956	1 fsn	k1	20
1/1/3/1//6	Fotografie z natáčení filmu Ztracenci (1957, rež. Miloš Makovec); V. N. a Stanislav Fišer + neident. dítě	1956-1957	1 fsn	k1	21
1/1/3/1//7	Fotografie z natáčení filmu V proudech – La Liberté surveillée (1958, rež. Vladimír Vlček); V. N. , pod	1957-1958	1 fsn	k1	22

	nasvícením Robert Hossein a Maryna Vlady				
1/1/3/1//8	Fotografie z natáčení filmu Morálka paní Dulské (1958, rež. Jiří Krejčík)	1958	1 fsn	k1	23
1/1/3/1//9	Fotografie kamer pro natáčení Laterny Magiky	1958	3 fsn	k1	24
1/1/3/1//10	Fotografie z natáčení filmu Happy end (1967, rež. Oldřich Lipský); V. N., Jaroslava Obermaierová a v pozadí Bohuš Záhorský	1967	1 fsn	k1	25
1/1/3/1//11	Fotografie z natáčení filmu Touha zvaná Anada (1971, rež. Ján Kadar a Elmar Kloss); V. N., ve světlé košili zády k objektivu Elmar Kloss st., po pravici V. N. Elmar Kloss ml.	1969-1971	1 fsn	k1	26
1/1/3/1//12	Fotografie z natáčení filmu Dívka na koštěti (1972, rež. Václav Vorlíček); V. N. vedle kameramana a na zemi sedící Václav Vorlíček	1972	1 fsn	k1	27
1/1/3/1//13	Fotografie z natáčení filmu Tři chlapi na cestách (1973, rež. Oldřich Lipský); V. N. a Jan Skopeček	1973	1 fsn	k1	28
1/1/3/1//14	Různé fotografie z natáčení, které se nedají spolehlivě identifikovat	1950-1990	8 fsn	k1	29

1/1/4	Kresby				30
1/1/4//1	Kresba V. N. od Jiřího Šlitra (2 exemp.)	1955-1969	2 kre	k1	31

Název archivní pomůcky: Novotný Vladimír (1914-1997)

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1918-1997

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 41 (39 fotografií, 2 kresby)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 31

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,11 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 30. 10. 2014

Zpracovatel archivního souboru: Jaroslav Štuller

Archivní pomůcku sestavil: Jaroslav Štuller

Počet stran archivní pomůcky: 13

Archivní pomůcku schválila: Mgr. et MgA. Tereza Czesany Dvořáková, Ph.D., ředitelka Sekce neaudiovizuálních sbírek, výzkumu a informací NFA v.r., č.j. NFA 1765/2014 ze dne 24. 11. 2014